YRITTÄJYYDEN TULEVAISUUS

Harri Jaskari, johtaja, Suomen Yrittäjät

Kalajoki 17.11.2026

MAAILMA MUUTTUU KUOMASENI

VUONNA 2016

- Polttomoottoriautot
- Syöttötariffi tuulivoimalle
- Suomessa ei paista aurinko
- Ei sotaa Euroopassa
- Liittoutumaton Suomi
- Etätyö lähinnä puheissa
- Mikä ihmeen alusta?
- Mikä tekoäly?
- Lapsia tehtiin
- Politiikassa pyrittiin totuuteen

VUONNA 2026

- Sähköautot
- Tuulivoimaa markkinaehtoisesti
- Aurinkovoimalat
- Sota Euroopassa
- Suomi Natossa
- Ihmisiä ei saa työpaikoille
- Alustatalous
- Tekoälyä joka paikassa?
- Syntyvyys laskenut (ja taas vähän noussut)
- Totuuden jälkeinen aika

SUOMI ON PIENTEN YRITYSTEN MAA

Suomessa on **608 000** yritystä*

Suomessa on 480 000 yritystä (pl. maa-, metsä- ja kalatalous)*.

96 prosentissa yrityksistä on alle kymmenen työntekijää.

Vain 0,1 prosenttia Suomen yrityksistä on suuryrityksiä.

Yrittäjistä 72 prosenttia on yksinyrittäjiä.

Yrittäjistä 34 prosenttia on naisia.

1 450 000 ihmistä tekee töitä Suomen yrityksissä.

Lähde: Tilastokeskus 2024, Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto, pl. maa-, metsä- ja kalatalous

YRITYSTEN MÄÄRÄN KEHITYS 2018–2024

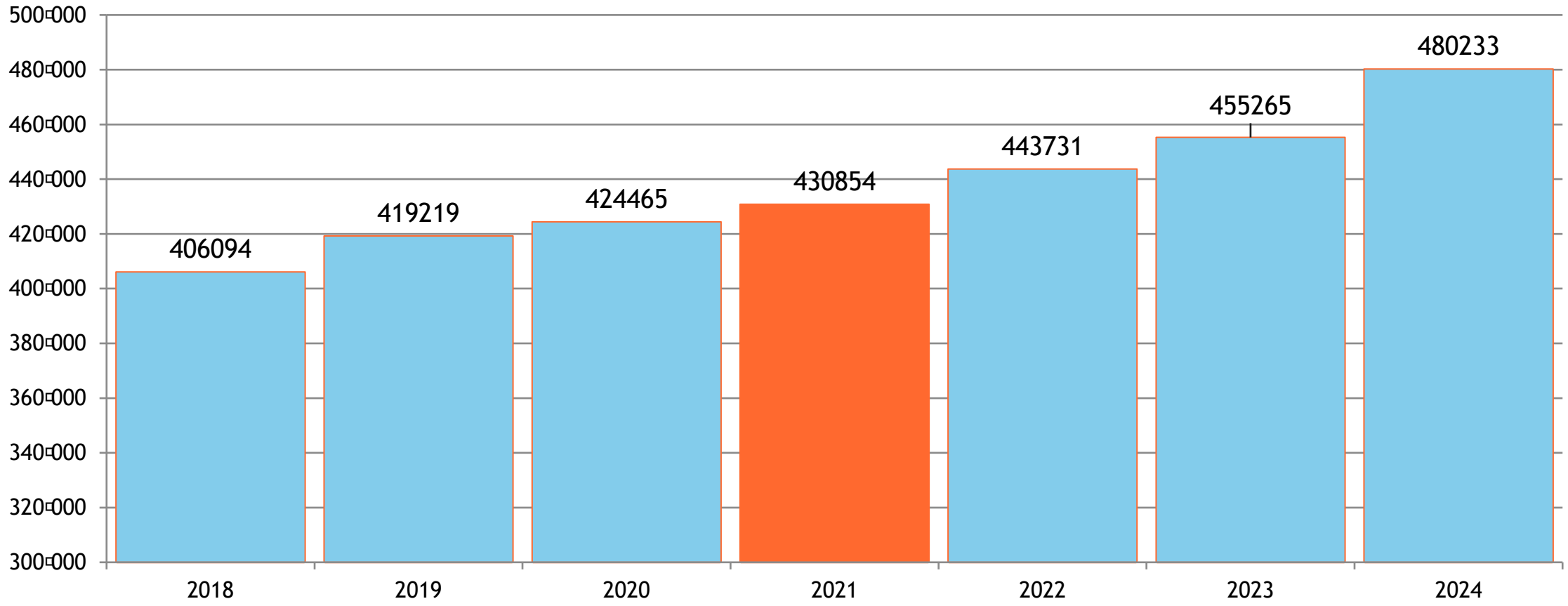

Lähde: Tilastokeskus, Yritysten rakenne- ja tilinpäätöstilasto, ***pl. maa-, metsä- ja kalatalous***

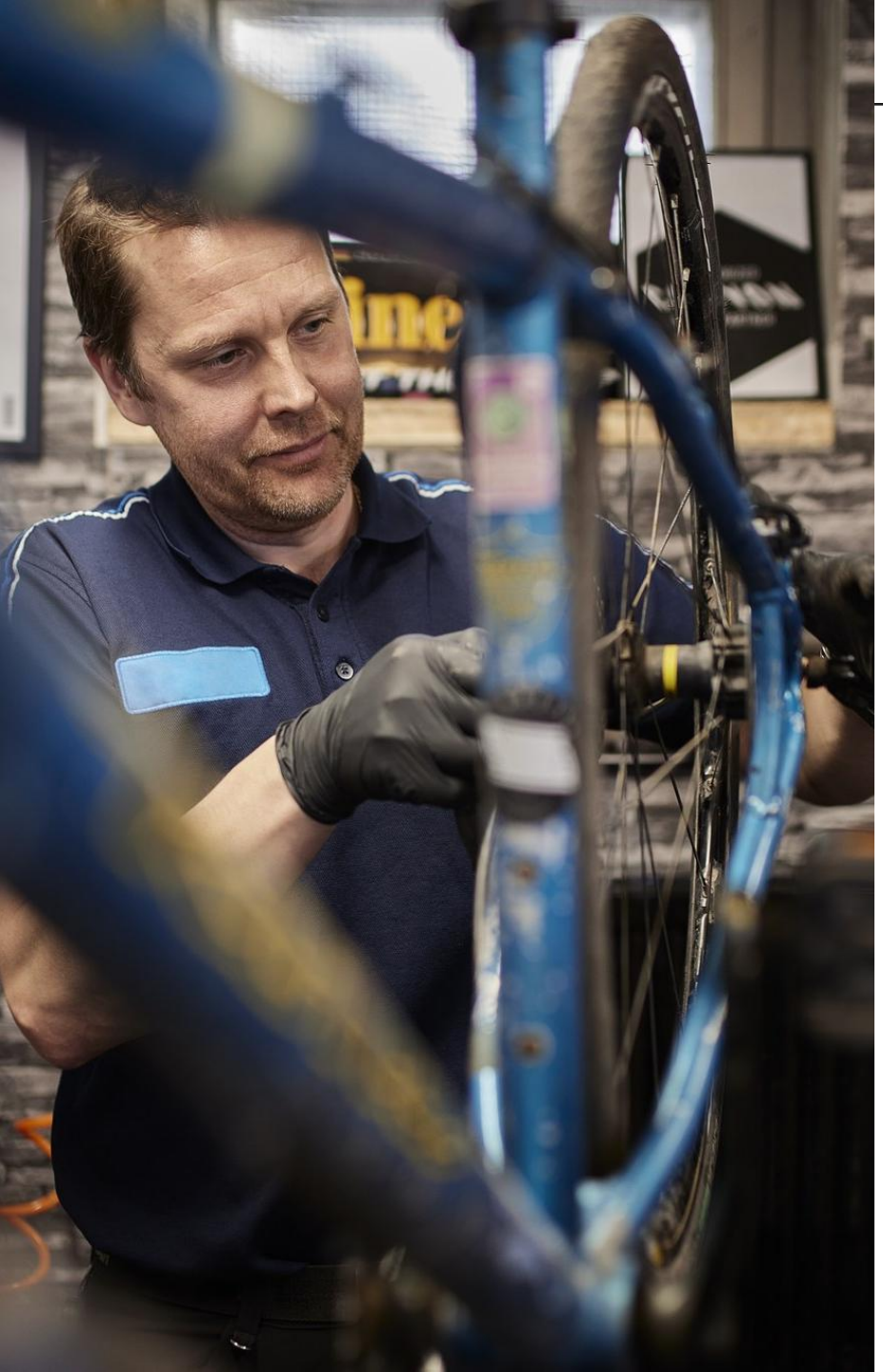

KASVUN IDUT?
YMMÄRRETÄÄNKÖ YRITTÄJYYDEN MUUTOSTA?

- Yksin- ja verkostoyrittäjyys yleistyy.
- Yrittäjät ikääntyvät, tarve omistajanvaihdoksille.
- Yrityskenttä uudistuu – paljon lopetuksia, mutta vielä enemmän uusia yrityksiä.
- Kasvu- ja työnantajayrittäjyyden arvo korostuu.
- Yrittäjän ja palkansaajan raja hämärtyy.
- Nuorten yrittäjyysinto kasvaa.
- Maahan muuttaneita yrittäjiä lisää.
- Everyday Enterprises –yritysten merkitys kasvaa.

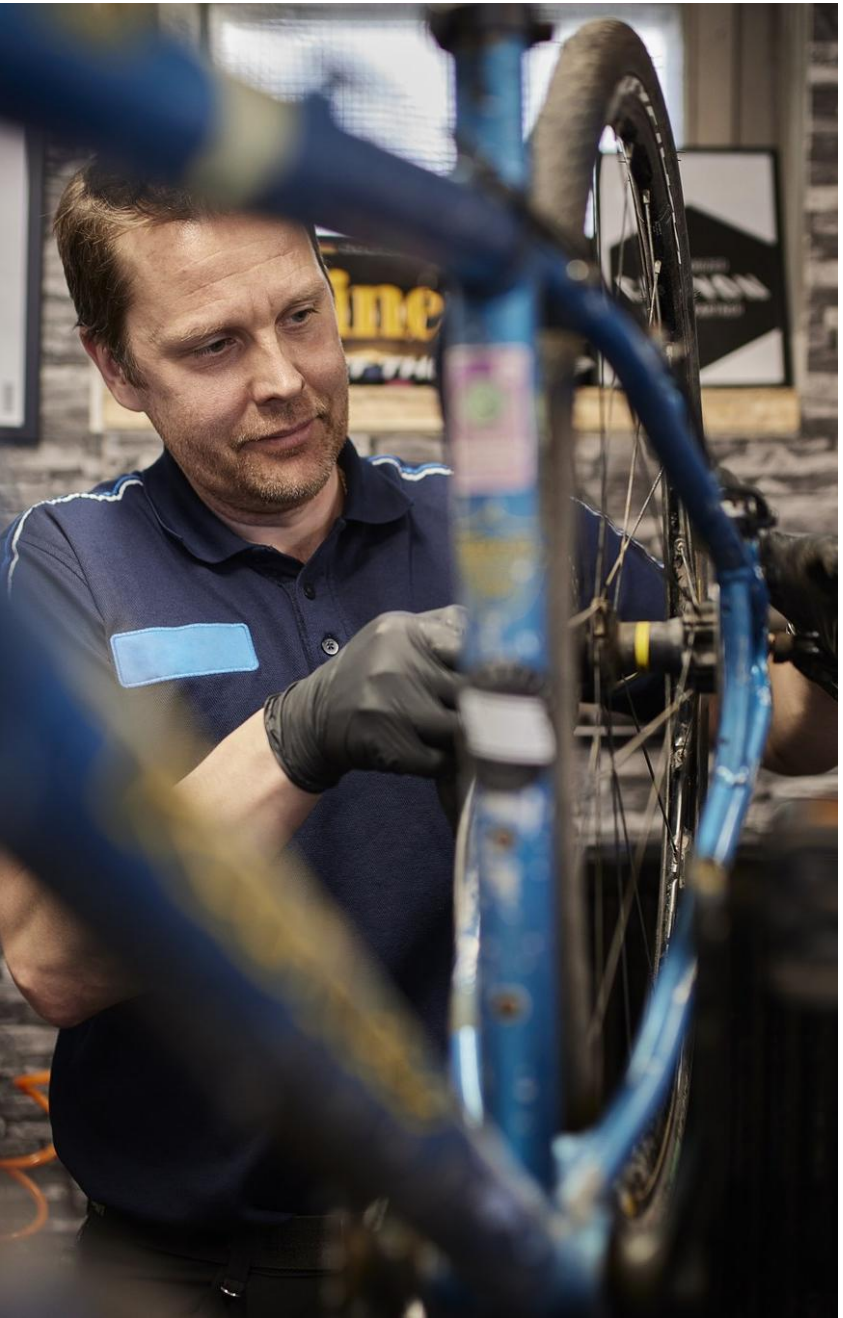

KASVUN IDUT? YMMÄRRETÄÄNKÖ TYÖN MUUTOSTA?

- Työtehtävät ja niissä tarvittava osaaminen muuttuvat nopeasti.
- 39 prosenttia työntekijöiden keskeisistä taidoista muuttuu vuoteen 2030 mennessä (World Economic Forum).
- Koulutuksesta siirrytään kohti jatkuvaa osaamisen päivittämistä työn yhteydessä.
- Yritysten kilpailukyky riippuu entistä enemmän siitä, kuinka nopeasti ne pystyvät siirtämään työntekijöitä uusiin tehtäviin.
- Työn arvoa ei enää voida mitata vain työajalla, läsnäololla tai suoritteiden määrällä.
- Kyse ei ole vain työvoimapulasta, vaan siitä, löytyykö yrittäjille, asiantuntijoille ja johtajille jatkajia.

ON TÄRKEÄ YMMÄRTÄÄ YRITTÄJIEN ERILAISUUS

- Ei ole kahta samanlaista yrittäjää, mutta on erilaisia yrittäjäryhmiä:
  1. On yksin toimivia, päätoimisia yksinyrittäjiä.
  2. On verkostossa toimivia, päätoimisia yksinyrittäjiä.
  3. On pieniä, kotimaassa toimivia työnantajayrittäjiä.
  4. On suuria, kotimaassa toimivia työnantajayrittäjiä.
  5. On kansainvälisiä pk-yrityksiä.
  6. On kasvuyrityksiä ja niiden yrittäjiä.
  7. On ulkomaisessa omistuksessa olevia yrityksiä.
  8. On sarjayrittäjiä.
  9. On sivutoimisia yrittäjiä...



YRITTÄJYYS ON HEIKKOJA SIGNAALEJA (ANALYYSI VUODELTA 2024)



TARTUTAANKO HEIKKOIHIN SIGNAALEIHIN?

Vedestä voi tulla Suomelle kilpailuetu – mutta ei itsestään

LUKIJALTA. Eurooppa etsii uusia kasvun lähteitä puhtaasta energiasta, digitalisaatiosta ja turvallisuudesta. Samalla yksi yhä ratkaisevampi tuotannontekijä jää Suomen investointikeskustelussa taka-alalle: vesi.

Suomessa vettä on keskimäärin runsaasti, mutta sitä ei ole rajattomasti oikeassa paikassa ja oikeaan aikaan. Jos Suomi haluaa tehdä vedestä kilpailuedun, vesivarojen riittävyys, infrastruktuuri ja alueellinen kantokyky on otettava mukaan investointipäätöksiin.

Vesi on talouden perusinfrastruktuuria siinä missä sähköverkot, tietoliikenneyhteydet ja liikenne. Puhdas siirtymä ja digitalisaatio lisäävät veden strategista merkitystä. Datakeskukset, elintarviketuotanto, biotalous ja akkuteollisuus tarvitsevat ennakoitavia vesivaroja. Investoijalle ei siksi riitä tieto sähkön hinnasta, tontista ja osaavan työvoiman saatavuudesta. Tarvitaan valuma-aluekohtaiset arviot veden riittävyydestä kuivina kausina, vesihuollon toimintavarmuudesta sekä vedenoton ja jätevesien vaikutuksista.

Arvioiden on perustuttava keskiarvojen sijaan ääri-ilmiöihin ja veden kysynnän muutoksiin. Väliaikaiset virtaamat voivat heikentää veden laatua ja vähentää käytökelpoisen veden määrää. Jos nämä kysymykset ratkaistaan vasta hankkeen loppuvaiheessa, seurauksena voi olla viivästyksiä, kustannuksia ja paikallisia ristiriitoja.

Suomen vahvuus ei ole vain veden runsaus, vaan osaaminen vesihuollossa, vedenlaadun seurannassa, kierrätyksessä, riskienhallinnassa ja vesivastuullisuudessa. Maailmassa, jossa kuivuus, tulvat ja veden laadun heikkeneminen lisäävät liiketoimintariskejä, tälle osaamiselle on kasvavat markkinat.

Kilpailuetu syntyy kuitenkin vasta, kun osaaminen näkyy investointien ehdoissa, yritysten ratkaisuissa ja vientitarjonnassa. Pelkkä puhe tuhansien järvien maasta ei riitä.

Suomen pitäisi tehdä kolme asiaa. Ensinnäkin investointien sijainti- ja lupapäätösten on perustuttava valuma-aluekohtaiseen arvioon vesitaseesta, joka huomioi veden saatavuuden nyt ja muuttuvassa ilmastossa, luonnon vedentarpeen ja muut käyttäjät. Näin vesiriskit voidaan ratkaista ennen kuin niistä tulee investointien esteitä.

Toiseksi julkisten kannustimien on ohjattava veden tehokkaaseen käyttöön, kierrätykseen ja toimintavarmuuteen. Investointi on kestävä vain, jos se vähentää vesiriskejä eikä siirrä niitä luonnolle, kunnille tai muille elinkeinoille.

Kolmanneksi vesiosaaminen on nostettava osaksi vientiä ja kansainvälisiä kumppanuuksia. Suomi voi tarjota ratkaisuja veden saatavuuden turvaamiseen, tehokkaaseen käyttöön ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen.

Joulukuun YK:n vesikonferenssi nostaa veden maailmanlaajuisesti hyvinvoinnin, investointien ja yhteistyön ytimeen. Suomen kannattaa käyttää hetki myös oman talouspolitiikkansa tarkistamiseen: käsittelemmekö vettä edelleen itsestäänselvyytenä vai strategisena tuotannontekijänä?

Suomella on mahdollisuus tehdä vastuullisesta veden käytöstä ja vesiosaamisesta uusi kasvun lähde. Se edellyttää yhtä tärkeää oivallusta: kilpailuetu ei perustu siihen, että vettä on paljon, vaan siihen, että osaamme turvata sen riittävyyden ja hyvän tilan myös kasvun oloissa.

Meri Kallasvuo
ohjelmajohtaja,
Vesi hyvinvoinnin, rauhan ja turvan elementtinä (WAWE), Luonnonvarakeskus

ANTTI MUSTONEN

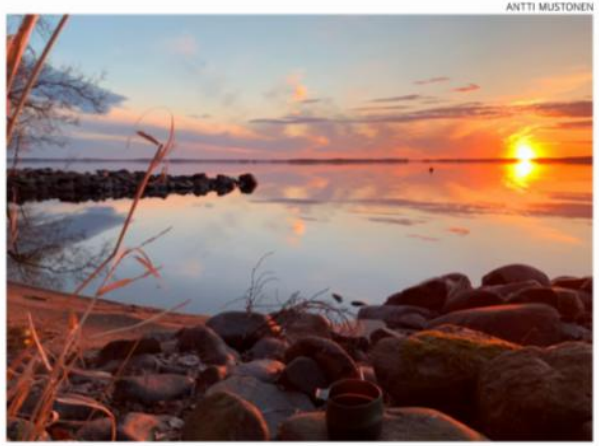

VESIOSAAMINEN. Suomella on mahdollisuus tehdä vastuullisesta veden käytöstä ja vesiosaamisesta uusi kasvun lähde, kirjoittaa Meri Kallasvuo.

> Pelkkä puhe tuhansien järvien maasta ei riitä.”

KL17.11.2026

TARTUTAANKO HEIKKOIHIN SIGNAALEIHIN?

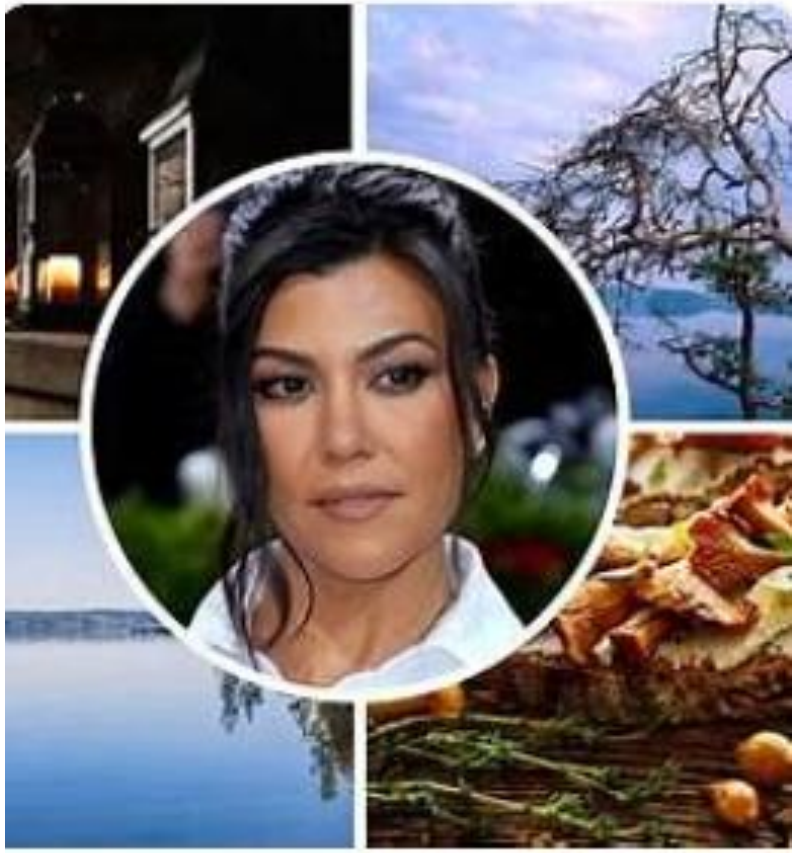

Emmekö me ymmärrä, mikä mahdollisuus on matkailussa?

”Coolest place on Earth”

Kardashian jakoi somessaan kuvan syrjäisestä lomakeskuksesta Etelä-Savossa – 150 000 ihmistä haki onnellisuuskurssille



YRITTÄJYYS ON ASENNETTA – MUTTA SIINÄ ON TEKEMISTÄ

- On usein niin kiire, että ei ehditä ajattelemaan.
- Emme osaa Suomessa tarpeeksi vaatia ihmisiltä, kaikki kukankastelijatkin saavat pysyä firmoissa.
- Suomessa puhutaan paljon tuotteista ja palveluista – vähemmän asiakkaista.
- Brändi, mitä ihmeen höpötys se sitten on?
- Moni yritys on rakennettu omistajan työpaikaksi, ei kasvukoneeksi.
- jos tavoitteena on kolmen prosentin kasvu, silloin ei todennäköisesti tule 30 prosentin kasvuloikkaa.
- Kun on rohkea tavoitetaso ja kunnon toimeenpano, syntyy kovaa tulosta.

Lähde: Keskustelutilaisuus 80 yritysjohtajan kanssa Tampereella 30.9.2026.

VAI ONKO LÖYDETTÄVISSÄ UUSI HEIKKO SIGNAALI?

Suomessa tapahtui "uskomattoman positiivinen käänne"

Pauliina Ainasoja-Vuorimaa
pauliina.ainasoja-vuorimaa@almamedia.fi

Pääomasijoitusyhtiö *Lifeline Venturesin* **Jyri Engeström** on aiemmin harmitellut sitä, että suomalaiset kasvuyritykset myydään usein ulkomaille. Näin ei kuitenkaan välttämättä enää ole, hän arvioi.

”Se on saatu nyt katkaistua. Tässä on saatu ihan uskomaton käänne Suomessa”, Engeström iloitsi Talousaamu-lähetyksessä.

Hänen mukaansa esimerkiksi eläkeyhtiöt ovat aktivoituneet kasvusijoittajina ja yhä useampi suomalainen yhtiö hakeutuu Helsingin pörssiin.

Eläkeyhtiöiden sijoitukset kasvuyrityksiin ovat Engeströmin mukaan moninkertaistumassa.

”Jos katsoo suoria kasvusijoituksia, sijoituksia pääomasijoitusrahastojen kautta, ne ovat moninkertaistumassa.”

Toiseksi muutoksen merkiksi Engeström nostaa suomalaisten huippuyhtiöiden listautumiset.

Hänen mukaansa ne valitsevat usein Helsingin pörssin. Hän mainitsi esimerkkeinä *Sensofusionin* ja *Steady Energyn*. Engeström arvioi, että listautuminen voi ankkuroida yhtiöitä Suomeen ja auttaa niitä jatkamaan kasvuaan täältä käsin.

”Tämä on uskomattoman positiivinen käänne Suomelle. Nämä firmat, jotka ovat vielä alkuvaiheessa kasvussaan, ankkuroivat vielä vahvemmin tänne ja tulevat jatkamaan kasvuaan Suomesta käsin.”

- Suomalaiset huippuyhtiöt listautuvat Helsingin pörssiin.
- Aikaisemmat start up yrittäjät sijoittavat scale up yrityksiin
- Ihmiset ovat kokeneet, että nyt ei enää ole syytä puhua, että ”20 vuoteen ei ole kasvettu”
- Yritysjohtajien kasvulupaukset

USKALLETAANKO ENEMMÄN?

- Yhä useampi kasvuyritys toimii palvelualoilla
- Teollisuus on edelleen selkäranka, mutta sen työllisyysosuus on pienentynyt
- Teollisuuden uutta kasvua: datakeskukset, puolustussektori
- Palvelualat eivät ole vielä päässeet kunnolla kasvun imuun

Pohjalaisveljesten pesula-bisnes ryntäsi maailmalle

24 Pesula aikoi valloittaa Britannian, mutta törmäsi koviin kuluihin ja kulttuurieroihin.

Pasi Lehtinen
Veera Saarelainen
pasi.lehtinen@ktmedia.fi
veera.saarelainen@ktmedia.fi

Kun helmikuussa vuonna 2017 Englannin Blackburnissa käynnisti **Nevalan** veljesten itsepalvelupesulan pyykinpesukone, piti sen lingota suomalainen *24 Pesula* saarivaltakunnan rahakkaille markkinoille.

Nelisen vuotta myöhemmin yhtiön silloinen johto linjasi Kauppalehdessä, että Englannissa on tähtäimessä vähintään 100, jopa 150–200 pesulaa. Brittimarkkinan suuruudeksi pesulayritys arvioi noin 100 miljoonaa euroa. Toisin kävi. Tytäryhtiö *24 Laundrette UK Ltd:llä* on Englannissa nyt viisi pesulaa, eikä suunnitteilla ole tällä hetkellä uusia avauksia.

"Mackkina on siellä todella haastava ja kilpailu kovaa, koska itsepalvelupesulat ovat osa kulttuuria", aloittaa 24 Pesulan nykyinen toimitusjohtaja **Jaana Tarkki**.

"Pesulatoimintaan liittyvät erilaiset perustamiskustannukset nousevat korkeiksi ja kiinteistöihin muutostyöt kaatuvat yleensä vuokralaisen niskaan", hän jatkaa ja korostaa, ettei Englannissa toimivia pesuloita ole tarkoitus sulkea.



PYYKILLE. 24 Pesulalla on Suomessa 77 toimipistettä. Toimitusjohtaja Jaana Tarkki kuvattiin Helsingissä kauppakeskus Ruohiksen yhteydessä toimivassa itsepalvelupesulassa.

PESULAKETJUN kansainvälistymishaaveita kokemus ei romuttanut. Katseet on vain keskitetty lähemmäksi. Huhtikuussa 2026 tytäryhtiö *24 Tvättomat Ab* avasi ensimmäisen pesulan Ruotsiin, Tyresö Centrum -kauppakeskukseen, Tukholman läheisyyteen. Jatkoa seurasi lokakuun alussa Uddevallassa.

Tarkki sanoo, että loppuvuoden 2026 aikana länsinaapurissa avautuu vielä yhtiön kolmas itsepalvelupesula.

"Olemme tyytyväisiä, vaikkakin liikepaikkojen avaaminen on ollut hieman toivottua hitaampaa."

"Markkina on Ruotsissa täysin uusi, meidän pitää opettaa se paikallisille. Tämä ottaa oman aikansa."

Tarkin mukaan yhtiö hakeutuu ulkomailla noin 100 000 asukkaan kaupunkeihin. Kohdemaa jaetaan klustereihin. Tietylle alueelle sijoitetaan useampia pesuloita.

"Se helpottaa esimerkiksi markkinointia. Yksittäisen pesulan kanssa olisi vaikeampaa."

TARKIN MUKAAN epäilijöiden ensimmäinen kysymys on yleensä aina sama.

"Monet ihmettelevät, mihin pesulaa tarvitaan, kun kaikilla on kone kotonaan. Kun näytämme ja perustelemme, että tämä on oman pesukoneen erälainen jatke, niin idea ymmärretään."

Itsepalvelupesulat sijaitsevat kauppakeskuksissa ja hyper-

Fakta

24 Pesula Oy

Tekee: Itsepalvelupesuloita
Perustettu: 1999
Kotipaikka: Kokkola
Toimitusjohtaja: Jaana Tarkki
Henkilöstö: Noin 30
Liikevaihto: 9,5 milj. euroa (2025)
Nettotulos: 939 000 euroa (2025)
Omistus: Nevalan perhe, Juuri Partners, yrityksen avainhenkilöt

Menestyksen avaimet:
1 Innovointi: "Vahvan teknologian ja koko pesula-alustan rakentaminen sekä jatkuva kehittäminen ovat syvällä yhtiön dna:ssa. Koneinnovaatiot ovat siitä hyvä esimerkki."
2 Kasvu. "Se on kaiken ytimessä. Olemme tehneet sitä määrätietoisesti niin Suomessa kuin myös kansainvälisesti."
3 Kunnianhimo. "Olemme otelaita kaikkea uutta kohtaan. Katsomme innostuneina eteenpäin."

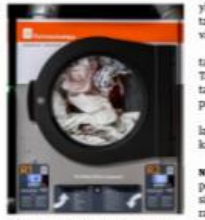

UUSI ALUE. Vuoden 2027 alkupuolella pesulaketju laajenee Norjaan. Yhtiö on allekirjoittanut kaksi liikepaikkasopimusta.

marketeissa. Sijainnilla houkutellaan hoitamaan liikapyykit ostosvieraiden aikana. Tarkki kehuu yhtiön ja konseptin saamaa vastaanottoa.

"Suomeen ja Ruotsiin verrattuna vähittäiskaupan rakenne on Norjassa erilainen. Siellä suuria kauppakeskuksia on myös melko pieniillä paikkakunnilla."

"Yliäpitokustannukset ovat Norjassa korkeammat, mutta pienenä yllätyksenä tuli, että vuokratasoltaan Ruotsi on naapurimaitaan selvästi kalliimpi."

Vuokrasopimukset ovat kestoltaan pääsääntöisesti viisivuotisia. Tarkin mukaan uuden toimipisteen takaisinmaksuaika on keskimäärin pari vuotta.

"Noin puolessa vuodessa pesula saavuttaa kannattavan tason ja kasvu tuki jatkuu senkin jälkeen."

NEVALAN SUVUN pohjalaisveljekset perustivat yhtiön vuonna 1999 etsikseen rahoitusta autourheiluharrastukselleen. Nyt yrityksellä on yhteensä 84 pesulaa, ja niistä Suomessa toimii 77.

"Pesukoneita pyörii päivittäin reilu tuhat. Viime vuonna käynnistyskertoja oli yhteensä noin miljoona", Tarkki luettelee operatiivista dataa.

70 prosenttia pesukerroista sisältää peruspyykkiä. Loput 30 prosenttia ovat mattopyykkiä, jota varten yhtiö innovoi oman tasopesukoneen Nokian-tehtaallaan.

Juuri Partners tuli mukaan sijoittajaksi loppuvuodesta 2024. Tämä on kiihdyttänyt kasvua.

Tahti oli aiemmin noin neljä pesulaa vuodessa. Viime vuonna yritys avasi 12 uutta toimipistettä. Tämän vuoden lukema nousee 14:ään.

Ensi vuonna tavoite on jo 30 uutta pesulaa.

"Omistajapohjan vaihtumisen myötä on voimakkaan kasvun aika, nyt ovat ne vuodet, jolloin pitää avata pesuloita ja me haluamme avata niitä paljon", Tarkki heikuttaa.

"Pääomasijoittajan tulo teki toiminnasta aiempaa tavoitteellisempaa."

Liikevaihdon pitäisi neljän vuoden päästä vuonna 2030 olla noin 20 miljoonassa eurossa. Vuonna 2025 konsernin liikevaihto oli noin 9,5 miljoonaa euroa.

"Kaiken keskiössä on liikepaikkojen saatavuus, ilman sitä kasvua ei kerry. Kilpailijoidenkin kanssa on oltava hereillä. Olemme saaneet toimia pitkään aika neitseellisessä markkinassa."

Kotimarkkinoilla kasvun laskennalliset rajat siintävät näköpiirissä, ainakin pesuloiden määrän suhteen. Tarkki arvioi, että Suomen osalta katto on noin 100 pesulaa.

"Suunnitelmien mukaan vuonna 2030 yhtiöllä on yhteensä 150 pesulaa. Se tarkoittaa sitä, että meidän on saatava Ruotsi ja Norja hyvään kasvuvauhtiin. Ei Suomen markkina kanna 150 pesulaa."

KL3.11.2026

MITEN YHTEISÖT ELÄVÄKSI

- Elinvoiman voimasanat jäävät usein ”pöhinäsanoiksi”

KATALYYTTIYRITTÄJÄT

- Miksi Tallinnaan on syntynyt Telliskivi tai Kööpenhaminaan Nordhavn? Miksi Helsingin Suvilahdesta ei ole syntynyt ympärivuotista kulttuurialuetta?
- Tarvitsemme myös ”katalyyttiyrittäjiä”, jotka nostavat alueen imagon uudella tasolle (Flow ja Suvilahti)

EVERYDAY ENTERPRISES

- Yrittäjät toimivat usein alueen identiteetin rakentajina. Haluavatko ihmiset käydä lounaalla alueen kahvilassa? Vietetäänkö iltaa ja syödään illallista mukavassa ravintolassa?
- Muutokseen tarvitaan myös esimerkiksi kaupungin puolelta sellainen johtohahmo, joka pystyy katsomaan siilojen yli.

HS 7.9.2026



”Puhe kaupunkien elinvoimasta on usein pelkkää pöhinää”

Emme voi vain rakentaa isoa rakennusta ja toivoa, että kaupunginosa herää henkiin, kaupunkistrategi ja tutkija Ilona Hiila kritisoi.

Puheenvuoro

Eino Rissanen HS

Miten suomalaisen pikkukaupungin keskustaan saataisiin lisää *elinvoimaa*? Mikä on Helsingin *vetovoimaisin* alue?

Suomalaiset kaupunkipäättäjät hokevat mielellään sanoja kuten elinvoima ja vetovoima, kun tietty kaupunginosa pitäisi saada kukoistamaan: sellaiseksi, että yrittäjät viihtyvät ja ihmiset haluavat viettää aikaa, asioida ja jäädä asumaan sinne.

Kaupunkistrategi ja tutkija **Ilona Hiilan** mukaan nämä ”voimasanat” jäävät kuitenkin liian usein mitään tarkoittamattomiksi pöhinäsanoiksi.

Osaamme maalailla pilvilinnoja siitä, kuinka eloisia kaupunkimme voisivat olla. Mutta kun kaupunginhallinnossa pitäisi tehdä päätöksiä uuden rakentamisesta, suomalaisille insinööritaivoille tuttu ajattelutapa jyrää.

”On helpompi painottaa teknisiä, mitattavia asioita, kuten kerrosneliömetrejä ja asukastiheyttä. Tämä ei kuitenkaan riitä”, Hiila sanoo.

Kaupungin päätöksenteko tottelee numeroita, ei kauniita sanoja. Elinvoimaa ja vetovoimaa uhkuvia visioita piisaa, mutta ei ole vakiintuneita tapoja mitata, miten vetovoima syntyy.

Ilona Hiilan mielestä kaupunkirakentamista pitäisi johtaa aivan toisenlaisilla tavoilla kuin mihin olemme tottuneet. Muuten Suomeen ei synny sellaisia kaupunkikulttuurin kehtoja kuin Tallinnan Telliskivi tai Kööpenhaminan Nordhavn.

TOISSA VUONNA Helsingissä vuosittain järjestettävän Flow-festivaalin perustajat **Tuomas Kallio**, **Suvi Kallio** ja **Toni Rantanen** juhlivat tapahtuman kahtakymmentä vuotta. He antoivat Kauppalehdelle haastattelun, joka hätkähdytti Ilona Hiilaa.

Yksi asia oli jäänyt harmittamaan menestyneen festivaalin perustajia. Tuomas Kallio piti osin omana epäonnistumisenaan sitä, että Suvilahdesta ei ole päässyt muodostumaan ympärivuotista kulttuurialuetta, ”Helsingin Telliskiveä”, jossa tapahtuisi jotain talvellakin.

Se jäi Hiilan mieleen: festivaaliyrittäjille suuri epäonnistuminen ei ole niinkään tapahtuman taiteellinen taso, vaan se, että halua alueen elävöittämiseen olisi ollut, mutta syystä tai toisesta se ei Helsingissä onnistunut.

Flow'n perustajat ovat Hiilalle esimerkki *katalyyttiyrittäjistä*. He tulevat ensimmäisenä joutomaalle ja alkavat rohkeasti yrittää.

”Ehkä jokin paikka on vähän hoitamaton, ehkä siellä ei ole vielä mitään, mutta he näkevät, että täällä voisi tapahtua jotain.”

Kun katalyyttiyrittäjiä alkaa ilmaantua ja jäädä, he voivat yhdessä luoda joutomaa-alueelle jopa uuden identiteetin.

”He opettavat yleisölle, että tämmöinen paikka on olemassa, tää on tämmöinen mesta.”

Mutta osaako kaupunki antaa tälle arvoa?

HIILAN mukaan suomalaiset taitavat kyllä talojen, puistojen ja rakennetun ympäristön suunnittelemisen sekä kaavoittamisen. Mutta Hiilan mukaan ajatellaan herkästi, että kaikki ratkeaa hyvin suunnitelluilla rakennuksilla ja kaavoilla.

”Suomalainen kaupunkisuunnittelu on ymmärrettävistä syistä hyvin kaavavetoista. Lähestymme sitä hyvin teknisestä näkökulmasta.”

Hiila antaa esimerkin tyypillisestä ajattelutavasta:

”Meillä saattaa olla segregaatiota, huono-osaisuutta. Lähestytäänkö me sitä niin, että vaan rakennetaan iso rakennus sinne, ja sitten se – tadaa! – syttyy eloon?”

Hänen mukaansa kannattaisi pikemminkin ensin kysyä paikallisilta yrittäjiltä, millaista kaupunkia he kaipaavat.

”He toimivat usein alueen identiteetin rakentajina. Monella heistä saattaa olla myös hyvin tiiviit suhteet paikallisen yhteisön kanssa.”

Hiila kehottaa katsomaan yritysten arvoa muutenkin kuin liikevaihdon tai työntekijämäärän näkökulmasta. Yrityksillä on erilaisia rooleja.

Suuret yritykset tuovat kaupunginosaan suuren määrän työntekijöitä. Mutta pieni lounaskahvila saattaa ratkaista, tahtovatko konttorityöläiset tulla töihin hyvän lounaan takia vai jäävätkö he etäilemään koteihinsa. Kolmas yritys, vaikka baari, sen sijaan pitää huolen siitä, että alueella on ihmisiä vielä iltakahdeksaltakin.

KUINKA vetovoima ja elinvoima sitten kääntyvät mitattaviksi suureiksi? Siitä Hiila ratkoo kaupunkistrategina konsultiyrityksessään. Hän yrittää työskenteln auttaa suomalaiskaupunkeja löytämään mitattavia tavoitteita sille, kuinka juuri tietystä kaupunginosasta saadaan elinvoimainen.

Hiilan mukaan pitää määritellä mielellään kunkin kaupunginosan kanssa erikseen, mitä vetovoima, elinvoima ja kaupunkikokemus tarkoittavat. Pitää selvittää, keitä yrittäjiä ilman arki ei pyöri, ketkä ovat ”katalyyttiyrittäjiä”, joita muut seuraavat. Tämä kaikki yhdistetään määrälliseen dataan.

Myös esimerkiksi kaupungin kulttuurijaoston ja infrastruktuuriosaston virkahenkilöt on saatava puhumaan samaa kieltä, sillä elinvoima voi tarkoittaa heille hyvin erilaisia asioita.

Parasta olisi, että kaupunginhallinnossa olisi yksi riittävän korkea johtohahmo, joka huolehtisi vetovoimasta ja elinvoimasta ja vahtisi mittarien toteutumista.

”Yksi kunnianhimoinen ja näkemyksellinen kaupunginjohtaja voi Suomen kokoisessa maassa tehdä tosi paljon, koska hän ymmärtää, että tätä pitää katsoa poikkialaisesti, elkä niin, että jokainen katsoo sitä omissa siiloissaan.”

Kuka?

Ilona Hiila

- Kaupunkistrategi, konsultti yrityksessään Agency Louen.
- Vapaa tutkija: tutkinut katalyyttisia yrittäjiä.
- Valmistunut kaupunkitutkimuksen ja -suunnittelun maisteriohjelmasta (Helsingin yliopisto ja Aalto-yliopisto).
- Tekee kaupunkikehittämistä koskevia videoita Instagramiin.
- Asuu Helsingissä.

”On helpompi painottaa teknisiä, mitattavia asioita.”

JUHANI NIEKANEN / HS

Teollisuushistoriallinen Suvilahti puhkeaa kesällä kulttuurikukkaansa mutta hiljenee talvisin. Ilona Hiila on miettinyt aluetta paljon.

Suhteellinen kasvu

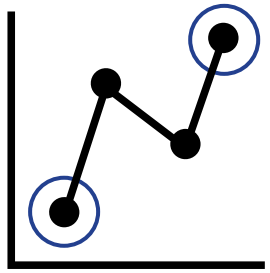

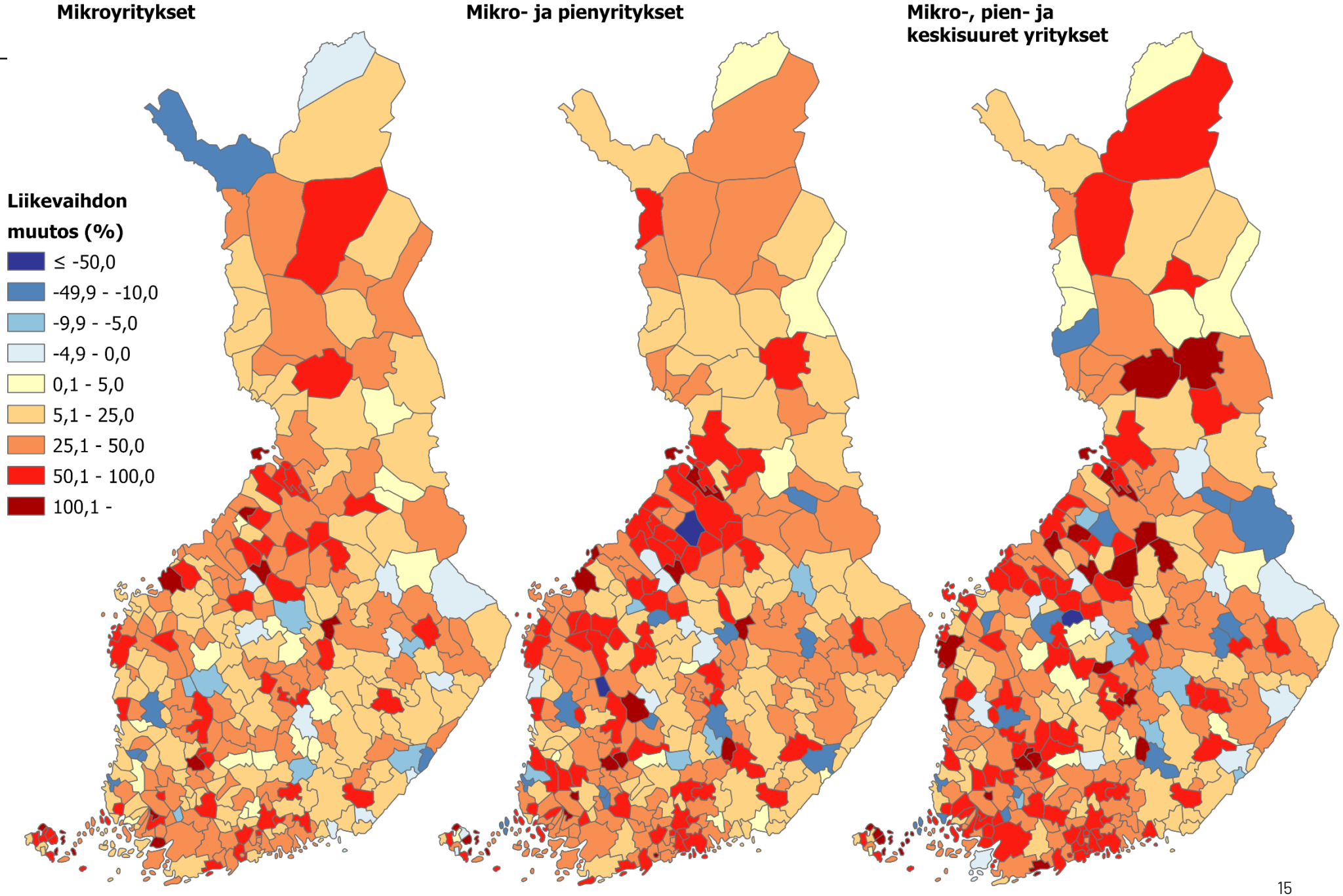

Data: Tilastokeskus, FIRM_VAT, vuosien 2010-2021 muutos kunnittain.

KANNUSTETAANKO YRITTÄJYYTEEN JA KASVUUN?

YRITTÄJÄT ELÄVÄT YHTEISÖSSÄ JA OVAT JOSTAIN KOTOISIN
YHTEISÖ KASVATTAA YRITTÄJYYTTÄ

KANNUSTETAANKO YRITTÄJYYTEEN?

Kim Väisänen Yrittäjän päivän juhlassa 4.9.2026

- Nykyään kysytään lähinnä keneen sattuu ja kuinka paljon.
- Liian vähän osataan rakentaa kasvua.
- Vastakkainasettelu julkinen/yksityinen
- Järkyttävä kunniahimon puute (too many sheeps, not many indians).
- Ulkomaalaiset luottavat meihin paljon enemmän kuin me itse.



Sota apatiaa vastaan

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos täyttää 80 vuotta. Etlan juhlakirjassa esitetään suuri joukko keinoja Suomen talouden uudistamiseksi.

Petri Sajari HS

Elinkeinoelämän tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja Aki Kangasharju.

Suomen talous on polkenut lähes 20 vuotta paikallaan

Bruttokansantuote henkeä kohti viitevuoden 2015 hinnoin

Fakta

Kirjan keskeisiä suosituksia

- Julkisen talouden tuloja ja menoja on tasapainotettavia laaja-alaisesti painottamalla menojen karsimista. Sosiaaliturvamenojen indeksikorotuksia, eläkkeitä ja yritystukia on leikattava.
- Valtakunnalliset tasokokeet peruskoulutukseen, jotta saadaan luotettavaa tietoa oppimistulosten heikkenemisestä.
- Korkeakouluihin lukukausimaksut. Jos opiskelija rahoittaa ne lainalla, sen takaisinmaksuun pitäisi saada huojennusta, mikäli tulot eivät nouse tarpeeksi tutkinnon jälkeen.
- Vahvistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa raha seuraa potilasta -periaatetta ja laajennetaan omalääkärijärjestelmää.
- Maahanmuuttajille pisteytysmalli koulutetun työvoiman saatavuuden helpottamiseksi.
- Siirretään verotuksen painopistettä työnteosta enemmän esimerkiksi kulutukseen ja kiinteistöihin.
- Kevennetään edelleen ansiotuloverotuksen ylimpiä rajaveroasteita ulkomaalaisten osaajien houkuttelemiseksi ja työn määrän lisäämiseksi.
- Listaamattomien yhtiöiden verotuksen uudistaminen siten, että kannustetaan investoimaan tuottavaan kasvuun.
- Uudistetaan perintöverotusta ensisijaisesti muuttamalla sen huojennuksia tai poistamalla se kokonaan.

LÄHIVUOSINA päänvaivaa aiheuttaa eduskuntapuolueiden sopima velkajarru. Sen tavoitteita ei nimittäin Kangasharjun mukaan ole mahdollista saavuttaa ilman talouskasvun vaarantamista.

"Tästä asiasta olemme vasemmistoliiton puheenjohtajan **Minja Koskelan** kanssa samaa mieltä, mutta keinoista talouskasvun turvaamiseksi olemme täysin eri mieltä."

Vasemmistoliitto oli ainoa eduskuntapuolue, joka ei sitoutunut velkajarruun. Velkajarrun takia julkisen talouden tuloja ja menoja on tasapainotettava ensi hallituskaudella 8–11 miljardia euroa.

"Velkajarru on pakkopaita, joka pahimmillaan hidastaa jo ennestään vaimeaa talouskasvua. Julkista taloutta on tietenkin vahvistettava pääosin menoja leikkaamalla, mutta tarvitaan myös uudistuksia, joilla talouskasvun rakenteellisia esteitä poistetaan."

KEINOT löytyvät tutkimuslaitoksen keskivikkona julkaistusta 80-vuotisjuhlakirjasta, jonka nimi on *Suomi 2057*.

Kangasharjun ja tutkimusneuvonantaja **Petri Rouvisen** toimittamassa kirjassa tutkimuslaitoksen tutkijat sekä kaikki 2000-luvun toimitusjohtajat esittelevät keinojaan talouden uudistamiseksi.

Muiden Pohjoismaiden elintason saavuttaminen edellyttäisi kirjan mukaan keskimäärin runsaan kahden prosentin vuotuista talouskasvua henkeä kohti seuraavan 25 vuoden aikana.

Tavoite on vaativa.

Menneen 25 vuoden aikana Suomen talouskasvu henkeä kohti on ollut vuosittain keskimäärin 0,6 prosenttia.

Merkittävin syy talouskasvun seisahtumiseen on ollut työn tuottavuuden kasvun pysähtyminen yrityksissä. Yrityssektorin osuus kansantalouden kokonaistuotannosta oli viime vuonna 65 prosenttia.

"Työn tuottavuuden kasvu pysähtyi Nokian matkapuhelimien ja metsäteollisuuden romahdukseen, eikä talous ole riittävästi uudistunut sen jälkeen."

Työn tuottavuus on talouskasvun lähteistä tärkein. Kansantaloudessa työn tuottavuus lasketaan jakamalla bruttokansantuote tehdyillä työtunneilla.

TALOUSTIETEILIJÄT ovat jo pitkään huomauttaneet, että yksi Suomen talouden ongelmista on liiallinen keskittyminen teollisuuteen.

"Nokian puhelimien ja metsäteollisuuden romahduksen jälkeen olisi pitänyt huolehtia, että Suomeen perustettaisiin enemmän palvelualojen yrityksiä. Niissä hyödynnetään usein aineetonta pääomaa, joka on talouskasvulle tärkeää", Kangasharju sanoo.

Aineeton pääoma tarkoittaa tuotannontekijöitä, joita ei voi koskettaa: keksintöjä, osaamista ja tuotemerkkejä. Aineetonta pääomaa hyödynnetään tyypillisesti eniten palveluissa.

Tutkimukset puolestaan puhuvat sen puolesta, että palveluviennistä jää kotimaahan enemmän arvonlisää kuin teollisuudesta.

"Palveluiden merkitys esimerkiksi Ruotsin taloudessa on paljon suurempi kuin Suomessa."

KIRJASSA esitellyistä keinoista Kangasharju ottaa esille julkisen talouden menoleikkausten lisäksi koulutetun maahanmuuton lisäämisen, koulutuksen uudistamisen ja ansiotulojen ylimpien rajaveroasteiden keventämisen.

Rajavero eli marginaalivero tarkoittaa sitä veroa, jonka joutuu lisäansioista maksamaan. Verokortissa rajavero on sama kuin lisäprosentti.

Kangasharjun mukaan alennettuja arvonlisäverokantoja tarvitaan, vaikka monet taloustieteilijät haluaisivat niistä eroon.

"Ihmisillä, joilla on peruskoulun tai toisen asteen asteen koulutus, työllisyysaste on nykyisin liian matala. Alennetuilla arvonlisäveroasteilla voidaan tukea sellaista palvelutuotantoa, joka edistää näiden ihmisten työllistymistä."

KIRJAN ehdotuksista yllättävin on tehdä kokeiluja, joiden hyödyistä ei ole luotettavaa tieteellistä näyttöä.

Yleensä tutkimuslaitokset nimittäin laativat ehdotuksiaan nojaamalla kattavaan tieteelliseen näyttöön.

> "Velkajarru on pakkopaita, joka pahimmillaan hidastaa jo ennestään vaimeaa talouskasvua."

"Filosofi **Karl Popper** sanoi, että vain uskovaiset voivat olla varmoja. Kaikki objektiiviseksi löydetyt tieteelliset väittämät ovat aluksi alustavia ja suhteellisia uudelle näytölle, joten emme juuri koskaan voi sanoa varmasti mistään mitään."

Kysymys on siis siitä, kuinka laajaan näytön talouden uudistusten pitää perustua.

Suurin osa tutkimuksista puhuu esimerkiksi sen puolesta, että yhteisöveron keventäminen ei vauhdittaisi talouskasvua niin paljon, että se kompensoisi verotulojen supistumisen.

"Kesällä on julkaistu pari tutkimusta, jotka puoltavat yhteisöverotuksen keventämistä keinona vauhdittaa talouskasvua", Kangasharju sanoo.

Hänen mielestään olisi joka tapauksessa syytä tehdä paikallisia kokeiluja, joiden perusteella saadaan näyttöä erilaisten uudistusten vaikutuksista nimenomaan Suomen oloissa.

Siis vähän samalla tavalla kuin aikoinaan kokeiltiin perustuloa pienellä joukolla ja tehtiin sen perusteella johtopäätöksiä.

"Suomessa on odotettu talouskasvua muutenkin jo niin pitkään, että meidän olisi laajemminkin syytä vahvistaa kokeilukulttuuria yrityksistä. Otetaan riskiä, kokeillaan rohkeasti uusia asioita ja ajattelutapoja."

HS3.9.2026

MILLAINEN KOTISEUTUSI ON HENKISESTI?

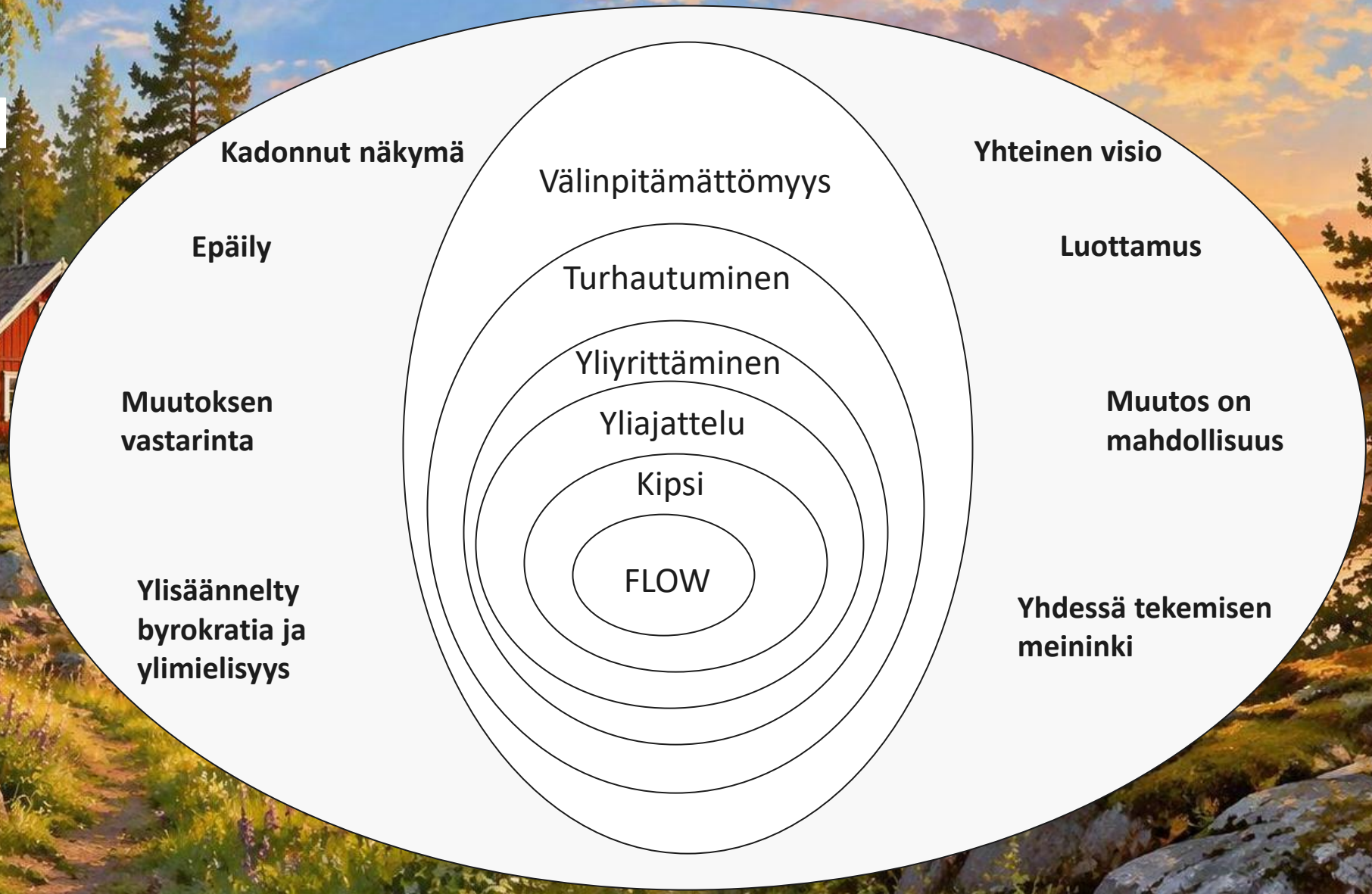

MAHDOLLISET KASVUKEINOT?

OMISTAJANVAIHDOS KASVUN MAHDOLLISTAJINA





- Joka kolmas yritys miettii omistajanvaihdosta lähivuosina
- 100 000 yritystä viiden vuoden aikana

- 83 % omistajanvaihdoksista onnistuneita
- 70 % ostajista kasvattaa yritystään
- 30 % omistajaa vaihtaneista yrityksistä muuttuu kasvuyrityksiksi
- Yhden ostanut ostaa lisää
- Enemmän kasvupotentiaalia kuin startupeilla

MALLIA MUISTA POHJOISMAISTA KILPAILUPOLITIIKASSA

OSUND KONKURRENS

Här är kommunen som inte konkurrerar med företagen



Helene Åkerlind, (L) kommunalråd i Gävle, Johan Grip, konsult på Startpoint Advisory, och Stefan Sagebro, expert på konkurrens, Svenskt Näringsliv.

Kommuner som breder ut sina kommersiella tentakler skapar problem för privata företag. Gävle har svart på vitt vilka verksamheter som ska undvikas. "Allt oftare diskuteras frågan om vi ska upphandla eller inte och hur avtalen ser ut", säger kommunalrådet Helene Åkerlind (L).

- Pohjoismaissa vastaavaa ilmiötä kilpailuilla markkinoilla toimivista kuntayhtiöistä ei ole.
- Julkinen sektori pysyy visusti ydintehtävissään.

YMMÄRRETÄÄNKÖ YRITYSTEN KASVUN PULLONKAULAT?

Suurin innovaatiopotentiaali liittyy innovaatioiden skaalaukseen ja uusien teknologioiden käyttöönottoon (2/2)

- Suurin pullonkaula – ja samalla myös merkittävin kehittämispotentiaali – pk-yritysten TKI-toiminnassa liittyykin siihen, **miten innovaatiot saadaan skaalattua markkinoille ja otettua laajemmin käyttöön yrityksissä**.
- Käytännössä tämä pitää sisällään monia eri tekijöitä liittyen esimerkiksi innovaatioiden pilotointiin, ensimmäisten referenssien hankintaan, investointeihin esimerkiksi ohjelmistoihin ja uusiin teknologioihin (esim. tekoäly) sekä brändin rakentamiseen.

Kuvio 19. Yritysten TKI-toimintaan liittyvät kehittämistarpeet yrityksen kasvuhakuisuuden mukaan.

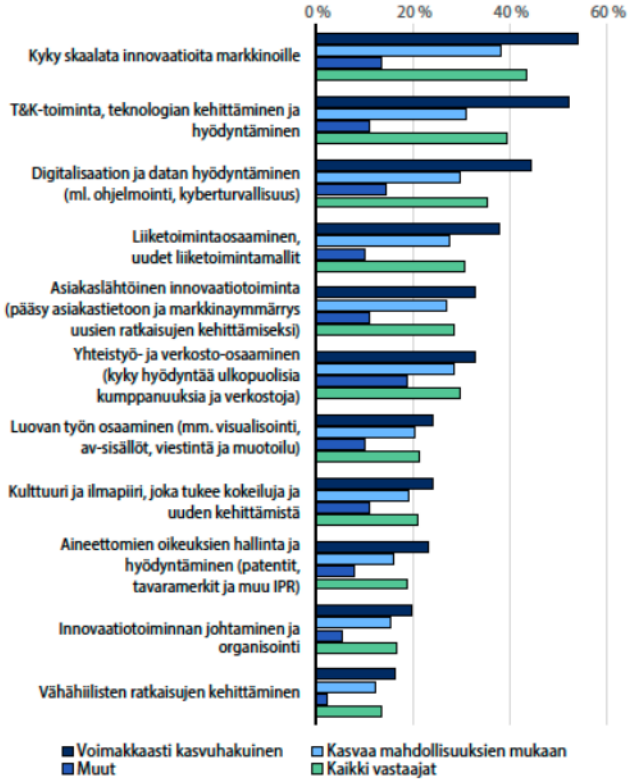

Lähde: Selvityksessä toteutettu sähköinen kysely. N=1 148. Osuus vastaajista, jotka kokevat merkittäviä kehittämistarpeita ko. osa-alueella (vaihtoehto 5 asteikolla 1–5).

YMMÄRRETÄÄNKÖ NUORTEN POTENTIAALI?



Nuorten yrittäjyys kuntien elinvoiman lähteenä

Blogi 28.06.2024

- Yrittäjätoiminnalla nuoret luovat kuntaan uusia palveluja.
- Yrittäjyys vahvistaa nuorten kuulumista yhteisöön.
- Yrittäjyys antaa tilaisuuden testata ja kehittää omia taitojaan.

Ovatko meille saapuvat kansainväliset osaajat Suomen pelastus?

Kun puhutaan kansakunnan menestystekijöistä, lukutaito, koulutus ja osaaminen kulkevat kauniisti käsi kädessä. Lukutaito ei merkitse mekaanista oppimista, vaan kykyä omaksua tietoa monelta eri näkökulmalta, kirjoittavat Jouni Vornanen ja Kaija Sääski.

Puheenvuoro

Maailma kansainvälistyy ja kutistuu hurjaa vauhtia. Ihmiset ja kielet sekoittuvat sulassa sovussa. Markkinoita tulee laajentaa vauhtimyllyssä. Moni yrittäjä mietti kuumeisesti, miten saada työvoimaa, valloittamaan uusia markkinoita.

Suomi elää viennistä ja sitä on liian vähän. Lukumääräisesti suurin osa viejistä on pieniä yrityksiä. Yksi kasvun ongelmista on työvoiman saatavuus. Kaikki länsimaat vanhenevat vauhdilla, joten osaavasta työvoimasta kilpailaan entistä kiivaammin.

Maahanmuuton on katsottu edistävän osaavan työvoiman saatavuutta, yritysten kasvua ja kansainvälistymistä. Pisa-tulokset antavat kuitenkin aiheen huoleen. Maahanmuuttajataustaisista oppilaista suurin osa oli heikkoja osaajia. Tämä selittää usein heikko lukutaito ja matalampi sosioekonominen perhetausta.

Lukutaito on suomalaisen yhteiskunnan demokraattisuuden tae ja valuutta. Kun puhutaan kansakunnan menestystekijöistä, lukutaito, koulutus ja osaaminen kulkevat kauniisti käsi kädessä. Lukutaito ei merkitse mekaanista oppimista, vaan kykyä omaksua tietoa monelta eri näkökulmalta.

Lukevat nuoret saavuttavat todennäköisesti hyvän koulutustason ja menestyvät muutenkin elämässä. Lukutaito on monissa tutkimuksissa yhdistetty yleiseen elämässä menestymiseen.

Koulutusjärjestelmämme on edelleen maailman huippua. Lukutaidostamme voimme olla ylpeitä, ja kaikille annetaan tasa-arvoinen ja ilmainen koulutus. Housunpuntteja ei kuitenkaan parane liikaa nostella: Pisa-tulokset ovat heikentyneet lähes kaikissa oppiasryhmissä.

TOINEN suuri haaste on, miten osaamme hyödyntää ulkomaalaisia opiskelijoita. Kansainvälisiä opiskelijoita on vielä vähän käytetty resurssi elinkeinon kehittämisessä, yrittäjinä ja kansainvälisen kasvun potentiaalina.



ONGELMA. Suurin osa ulkomaalaisista tutkinto-opiskelijoista on kotiutunut Suomeen hyvin. Siitä on arvioitu, että lähes puolet pitää todennäköisenä muuttoa pois opintojensa jälkeen. Jouni Vornanen (vasemmalla) ja Kaija Sääski kirjoittavat.

Näitä opiskelijoita voi hyödyntää monella tavalla: he pystyvät huomattavasti tekemään markkinointitutkimuksen omassa maassaan, hoomaan kontakteja, toimimaan tulkkausapuna, rakentamaan messumateriaaleja eri kielille tai vaikkapa auttamaan ulkomaalaisten kesätyöntekijöiden rekrytoinnissa.

Kohtaanto-ongelmat ovat todellisia. Suurin osa ulkomaalaisista tutkinto-opiskelijoista on kotiutunut Suomeen hyvin. Siitä on arvioitu, että lähes puolet pitää todennäköisenä muuttoa pois opintojensa jälkeen. Yksi syy on se, ettenivät työnantajat arvosta riittävästi ulkomaalaisten osaamista.

HANKALUUS kytkeytyy väestörakenteeseen. Itä-Suomessa työikäinen työvoima on vähenemässä noin 25 prosenttia vuoteen 2030 mennessä muun muassa eläköitymisen ja syntyvyyden laskun seurauksina. Työntekijöistä on siis kasvava pula eri aloilla.

Esimerkiksi Itä-Suomeen oppilaitokset haluavat varmistaa Talent Hub -hankkeessa kansainvälisten opiskelijoiden pysyvyyden alueella. Projekti auttaa opiskelijoita tutustumaan suomalaiseen työelämään, rakentamaan verkostoja, oppimaan kieltä ja löytämään harjoittelu- ja työpaikkoja.

Suomessa asuu paljon korkeasti koulutettuja, valmistuneita kansainvälisiä osaajia, jotka hyvästä koulutuksesta huolimatta eivät työllisty. Työpaikka ei välttämättä löydy avoimista sivustoista, työnantajan voi olla myös vaikeaa saada pelkän CV:n avulla selvää hakijan ammatti- tai kielitaidosta.

Hakijalla on joskus vaikeuksia hahmottaa, millaisia työtehtäviä eri ammattinimikkeiden taakse kätkeytyy. Näiden syiden takia tarvitaan erilaisia tukitoimia ulkomaalaisille työnhakijoille.

Verkostoitumisen ei tarvitse olla kovin monimutkaista. Yksi pakistanilainen opiskelija kertoi tutustuneensa suomalaisiin työkaverelhin ja kulttuuriin työpaikan kahvihuoneessa. Hän saapui sinne sitkeästi istumaan monena päivänä, ja pikkuhiljaa hän alkoi saada juttuseuraa. Uudet ystävät paljastivat suomalaisia tapoja ja auttoivat monissa käytännön asioissa.

> Kun syntyvyys laskee, kansainvälisillä opiskelijoilla olisi merkittävä rooli työvoimapulan ratkaisuun."

KUN SYNTYVYYS laskee, kansainvälisillä opiskelijoilla olisi merkittävä rooli työvoimapulan ratkaisuun. Ilman uusia osaajia työvoima ei riitä edes nykyisten työpaikkojen ylläpitämiseen, saati yritysten kasvuun.

Kansallinen kilpailukyky riippuu maan koulutustasosta ja ennen kaikkea maan suhteellisesta osaamisesta verrattuna muihin muihin. Yleisesti hyväksytään ajatus, ettei Eurooppa voi kilpailla työvoiman hinnalla, joten ainoaksi vaihtoehdoksi jää osaaminen.

Nykytilanteessa meillä on myös vaarana menettää uusia ulkomaalaisia yritysinvestointeja osaajapulan vuoksi. Parhaiten menestyvät ne yhteiskunnat, joilla on hallussaan huippuosaamista ja kyky uusiutua jatkuvasti.

Kaija Sääski
yritysparvelujohtaja,
Savonia-ammattikorkeakoulu

Jouni Vornanen
tiedottaja, Savonia-ammattikorkeakoulu

YMMÄRRETÄÄNKÖ KANSAINVÄLISTEN OSAAJIEN MERKITYS?

Keski-Euroopassa pienemmän paikkakunnat ovat lähteneet uuteen nousuun aktiivisen työperäisen maahanmuuton ja inkluusion ansiosta.

KL24.2.25

SUHTAUDUTAANKO UUSIIN IDEOIHIN AVOIMESTI?

Startup-sijoittajat Tero Ojanperä ja Inka Mero esittävät uudessa kirjassaan radikaaleja ratkaisuja Suomen ongelmiin.

Irti tappion kierteestä

Startup-vaikuttajat Inka Mero ja Tero Ojanperä ratkaisevat Suomen ongelmat kasvuyritysten opeilla: tekoälyllä, datalla ja radikaalilla rohkeudella.

Elina Lappalainen HS

Suomen suurin talouskasvun ongelma ei ratkea startup-tuilla, tki-investoinneilla tai leikkaamalla. Se ratkeaa pienentämällä koululuokkia, tunnistamalla syrjäytymisen riskissä olevat nuoret jo varhain ja takaamalla nopea pääsy mielenterveyspalveluihin.

Näin kirjoittavat **Tero Ojanperä** ja **Inka Mero** tänään ilmestyneessä tietokirjassaan *Radikaalit ratkaisut*.

Ojanperä oli Nokian teknologia- ja strategiajohtaja seitsemän vuoden ajan. Hän oli myös yksi perustajista tekoäly-yhtiö Silo AI:ssa, joka myytiin viime kesänä yli 600 miljoonalla eurolla Yhdysvaltoihin.

Mero puolestaan johtaa Voima ventures -rahastoa, jonka portfoliossa on tiedelähtöisiä yrityksiä kantasoluista kvanttilaskentaan.

Kirjassaan kasvuyrityssijoittajat maalaavat kuvan tappiokierteessä olevasta Suomesta. Yksi suurimmista ongelmista on nuorten miesten syrjäytyminen.

Kierre menee näin: Pojat putoavat jo alakoulussa, mielenterveysongelmat lisääntyvät, syrjäytyminen kiihtyy – ja kymmenen vuoden päästä meillä on 100 000–300 000 hengen vaje, jota mikään maahanmuutto ei paikkaa.

”Ongelmat kytkeytyvät toisiinsa. Jos haluaa talouskasvua, on pakko hoitaa myös nuorten mielenterveys”, Ojanperä sanoo.

Radikaalit ratkaisut -kirjassa näkyy, että suomalainen startup-eliitti kokee sosiaalista vastuuta myös hyvinvointivaltiosta.

Mero ja Ojanperä ovat istuneet erilaisissa kasvutyöryhmissä ja komiteoissa riittämiin. Niissä ongelmiin mietitään ratkaisuita liian pienesti, vallitsevasta järjestelmästä käsin.

”Halusimme miettiä, voisiko ongelmia ratkoa kasvuyritysten tapaan riittävän radikaalisti. Tavalla, jolla voitaisi kääntää tappion kierre”, Mero kertoo.

Kahden teini-ikäisen pojan äitinä kysymys on hänelle henkilökohtainen. Kirjaan on päätynyt myös esimerkki hänen omaishoitajana pitkään toimineesta äidistään. ”Kun puhutaan talouskasvusta, se tuntuu eliitin asialta. Mutta jos se kytketään mielenterveyteen, puhutaan asiasta joka koskettaa meistä jokaista”, Mero huomauttaa.

Voi toki kysyä, millä pätevyydellä startup-vaikuttajat ottavat kantaa juuri näihin teemoihin.

Toisaalta Mero ja Ojanperä ovat menestyneet juuri siksi, että he osaavat tunnistaa ennen muita, mihin maailma on menossa. Se vaatii datan analysoimista ja skenaariotyötä. Samaa he ovat tehneet kirjaansa varten.

Nuorten vuotaminen työvoimasta on ongelma, johon Suomella ei Meron ja Ojanperän mukaan ole varaa. Erityinen ongelma on poikien syrjäytyminen ja se, että pojat eivät pärjää koulussa.

Ratkaisu on heidän mukaansa kaksiosainen.

Ensin data: yhdistetään koulun, terveydenhuollon ja sosiaalisen ympäristön signaalit niin, että tekoäly tunnistaa putoamisriskin jo varhain. Oppilaan ympärille voidaan silloin koota moniammatillinen tukiverkko.

Toiseksi luokkakoot pitäisi heidän mukaansa rajata enintään 16 oppilaaseen. Se mahdollistaa yksilöllisen opetuksen.

Tavoite vaatisi lisää opettajia, opettajakoulutuksen lisäämistä ja uusia koulujen tilaratkaisuja.

Tämä kaikki aikana, jolloin velkaantuvan Suomen tulisi säästää.

Mero ja Ojanperä laskevat, että heidän koulutusuudistuksensa maksaisi jopa 350 miljoonaa euroa. Silti he väittävät, että investointi maksaa itsensä takaisin kasvaneina verotuloina ja parempana tuottavuutena. Jokainen ehkäisty syrjäytyminen tuo suoraa säästöä.

”Opetuksesta säästäminen on lyhytnäköisin mahdollinen päätös”, Mero moittii kuntia.

Suomen heikompi tuottavuuskehitys esimerkiksi Ruotsiin verrattuna selittyy Meron ja Ojanpe-

HS29.4.26

”Voiko ongelmia ratkaista kasvuyritysten tapaan tarpeeksi radikaalisti?”

Inka Mero ja Tero Ojanperä

VOIKO JULKINEN SEKTORI OLLA AITO KASVUN TUKIJA?

- **Lakiuskollisuus ja ylitulkinta:** Hallinnon rakenteen muuttuvat hitaasti, koska toimintaa ohjataan yksityiskohtaisesti lailla ja tulkinnoilla. Lisäksi tulkinnat voivat olla säädöstä tiukempia, koska varovaisuus on rationaalinen valinta..
- **Virhefobia ja palkitsemisen puute:** Virheistä voi seurata maine- ja urahaittaa, mutta onnistumista ei vastaavasti palkita. Turvallisin tapa on tehdä minimaalisesti ja prosessin mukaisesti**.** Kannustimet suosivat virheiden välttämistä ja prosessien noudattamista, eivät vaikuttavuutta
- **Hallinnollinen kitka:** Tiedon keruu, raportointi ja monivaiheiset menettelyt vievät aikaa varsinaiselta vaikuttavuustyöltä. Digitalisaatio ei auta, jos prosessi “siirtyy jonoon” viimeisessä vaiheessa.
- **Siiloutuminen:** sektori- ja organisaatiorajat (ministeriöt, virastot, alue- ja paikallistaso) tekevät poikkihallinnollisista ongelmista hitaita ratkaista. Kyvyttömyys tehdä riittävän ajoissa rakenteellisia uudistuksia
- **Oikeus- ja yhdenvertaisuuslogiikka:** pyrkimys tasakohteluun voi johtaa malleihin, joissa palvelu suunnitellaan “kaikille samalla tavalla”, vaikka tarpeet ja alueiden olosuhteet poikkeavat.



VOIKO JULKINEN SEKTORI VOI OLLA JOPA MAHTAVA YRITYSTEN KASVUALUSTA?



- Mitkä ovat julkisen sektorin ydintehtävät?
- Siiloutuneesta sektorikohtaisuudesta yhteisiin tavoitteisiin.
- Julkisen ja yksityisen sektorin uusi työnjako.
- Julkisen hallinnon tehokkuus.
- Tiedolla johtaminen.
- Hankintapolitiikka.

Ilmasto- ja ympäristöpaine kasvaa – ratkaisuja hitaasti

Hyperkilpailu - lyhytjänteisyys

Kehitys on ollut hidasta, siiloutunutta ja byrokraattista

Mikko Kosonen & Timo Santalainen

ELINVOIMAETU

Missiona kestävän kasvun edelläkävijyys

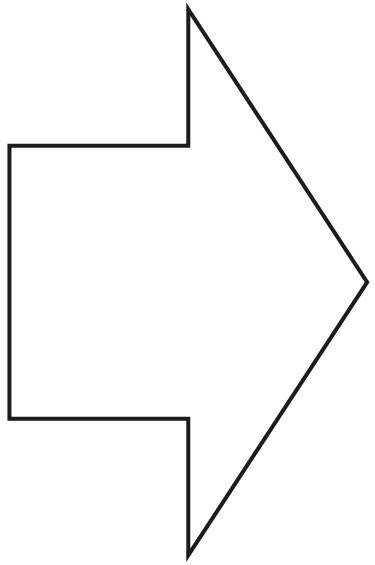

Tarvitaan uudenlaista ajattelua

Tarvitaan uudenlaista yhteistyötä julkisen ja yksityisen sektorin kesken

Tarvitaan yhteisiä ongelmanratkaisuareenoita

Tarvitaan kilpailukykyisiä institutionaalisia puitteita eli ponnahduslautoja

Tarvitaan ”hyvän kierrettä”, jossa ihminen kokee tekemisen merkitykselliseksi


Toisinajattelija
Yrittäjät
Yrittäjät
Mitäs jos ajateltais toisin?
Yrittäjät
Tarvitseeko hyvinvointialueesi tekijän?
Äänestä toisinajattelijaa.
ALUE- JA KUNTAVAALIT 2025

JOTTA YRITTÄMINEN KANNATTAA


Yrittäjät